

УДК 341:327(082)

*Рекомендовано до публікації вченою радою
Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса
Грінченка (протокол № 1 від 20 січня 2021 року).*

Міжнародні студії викладачів та студентів / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2021. 110 с.

У матеріалах збірника «Міжнародні студії викладачів та студентів» висвітлено широкий спектр питань, пов'язаних із актуальними проблемами міжнародних відносин та міжнародного права, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Збірник адресовано науковцям, фахівцям з міжнародних відносин та міжнародного права, дипломатам, слухачам магістратури, студентам закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться проблемами міжнародних відносин та міжнародного права.

Матеріали подано в авторській редакції.

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і
точність наведених фактів, цитат, статистичних даних та інших
відомостей.*

*Редакція збірника не несе відповідальності за зміст матеріалів та може не
поділяти думки авторів.*

УДК 341:327(082)

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021

ЗМІСТ

Вступне слово	5
----------------------	----------

Секція 1. Суспільні комунікації у сучасному вимірі

<i>Гаценко Анастасія, Пістракевич Олена</i>	6
---	----------

Інформаційна та кібербезпека України в контексті євроатлантичної інтеграції

<i>Главак Анна, Бессонова Марина</i>	11
--------------------------------------	-----------

Висвітлення канадськими медіа подій Євромайдану в Україні

<i>Кирилюк Андрій, Ілюк Тетяна</i>	15
------------------------------------	-----------

Проблеми становлення та розвитку публічної дипломатії України

<i>Мачуська Анастасія, Слюсаренко Ірина</i>	21
---	-----------

Робота «груп експертів» ООН у сфері інформаційної безпеки (на основі резолюцій Генеральної Асамблеї ООН): етапи та здобутки

<i>Мороховець Анастасія, Ворошилова Інна</i>	27
--	-----------

Розвиток телекомунікаційного бізнесу Європи в контексті європейської інформаційної політики

<i>Чабанюк Тетяна, Вдовиченко Вікторія</i>	34
--	-----------

Бренд країни як інструмент зовнішньої політики Естонії: досвід для України

<i>Черевичний Богдан, Пістракевич Олена</i>	38
---	-----------

Інформаційні операції проти України в умовах російської агресії

<i>Khomutska Viktoriia, Voroshylova Inna</i>	43
--	-----------

The Impact of Social Networks on International Information Relations: Current Overview and Prospects

Секція 2. Розвиток країн та регіонів: погляд з позиції сьогодення

<i>Добридень Альона, Бессонова Марина</i>	50
---	-----------

Основні виміри арктичної політики Канади

<i>Дорош Юлія, Бессонова Марина</i>	55
-------------------------------------	-----------

Законодавче регулювання культурної дипломатії у США

<i>Ковальська Тетяна, Брайчевська Олена</i>	60
Політичні гасла та програмні декларації французьких політичних партій та їх вплив на результати парламентських виборів 2017 р.	
<i>Ковальчук Анна, Лісовська Мирослава</i>	65
Державна політика Китаю щодо охорони навколишнього середовища: історія формування і розвитку	
<i>Корженівська Вікторія, Мельник Ганна</i>	69
Туристична інфраструктура Республіки Польща: перспективи збільшення в'їзного та внутрішнього туризму	
<i>Ніколаєнко Маргарита, Лісовська Мирослава</i>	72
Зовнішня політика Великобританії в нових реаліях	
<i>Нуждова Вікторія, Мельник Ганна</i>	76
Роль Туреччини у міжнародних організаціях	
<i>Пигуль Крістіна, Жалоба Ігор</i>	80
Китайська ініціатива «Один пояс – один шлях» і країни Латинської Америки (на прикладі Аргентини)	
<i>Піддобрівна Марія, Мельник Ганна</i>	85
Цифрова дипломатія Республіки Польща: досягнення і перспективи розвитку	
<i>Сірко Вероніка-Марія, Мельник Ганна</i>	89
Вплив нових медіа на зовнішньополітичний імідж Польщі	
Секція 3. Актуальні питання міжнародного права та міжнародних відносин	
<i>Лозицька Марія, Тимченко Ліліана</i>	92
Право бути забутим в Інтернеті в новій політичній реальності	
<i>Магеррамова Еліна, Братко Ірина</i>	96
Справа Марківа у двосторонніх відносинах України та Італійської Республіки	
<i>Соколовська Олександра, Грицяк Ігор</i>	100
Європейські механізми боротьби із торгівлею людьми та Україна	
Наші автори	104
Our authors	107

Юлія Дорош
Київський університет імені Бориса Грінченка
yvdorosh.fpmv17@kubg.edu.ua

Марина Бессонова
Київський університет імені Бориса Грінченка
m.bessonova@kubg.edu.ua

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У США

Така сторона сучасної зовнішньої політики як «культурна дипломатія» є відносно новим феноменом, хоча ті чи інші її прояви можна простежити ще у далекі часи. Так, першими неофіційними «послами культури» чи «культурних дипломатів» від свого народу були моряки, торговці, дослідники, мандрівники, викладачі та художники. Будь-яка людина, яка взаємодіяла чи взаємодіє з іншими культурами, сприяє культурному обміну у прямій чи опосередкованій формі, і цей культурний обмін може відбуватися у таких галузях, як мистецтво, спорт, література, музика, наука, бізнес та економіка тощо.

Сам термін «культурна дипломатія» є також відносно новим, якщо порівняти час його вживання з функціонуванням сталого класичного терміну «дипломатія». Як подає інформацію одна із широковідомих енциклопедій (Вікіпедія) – культурна дипломатія це вид публічної дипломатії та невід’ємна частина політики «м’якої сили», що включає в себе «обмін ідеями, інформацією, творами мистецтва та іншими компонентами культури між державами і народами з метою зміцнення взаєморозуміння» [1]. Основним призначенням культурної дипломатії як спрямованої дії є ознайомлення представників інших країн та народів з культурою, ідеалами, традиціями та інституціями своєї нації, підтримання культурних, політичних, економічних, інформаційних та інших зносин.

Питання культури, її захисту та популяризації за межами своєї країни є важливим елементом цілісної системи зовнішньої політики будь якої сучасної держави, що тісно пов’язано із питаннями національної безпеки. Тому цікавим є подивитися на досвід інших країн. Метою публікації в рамках цього матеріалу огляд законодавчої бази, яка регулює культурну дипломатію США. Сполучені Штати Америки є могутньою державою на міжнародній арені, питання істотного впливу американської (особливо масової) культури на інші країни є актуальним питанням для англomовних країн та не тільки. Тому цікавим є вивчення американського досвіду у цій царині, аби простежити певні аналогії та з’ясувати як це може бути використано в Україні.

У Сполучених Штатах існує чотири головних закони, які визначають та контролюють здійснення заходів культурної дипломатії, і кожен з них

концентрує увагу на різних аспектах. Отже, важливо розглянути їх більш детально.

Одним із перших законів, які регулюють таку діяльність є Закон про інформаційний та освітній обмін (Закон Сміта-Мундта) від 1948 року [6], його було модернізовано у 2012 році. Закон був внесений до комітету Палати представників з іноземних справ у січні 1945 року республіканцями, членами комітету Палати представників, Карлом Мундтом (депутатом від Північної Дакоти) та Александром Смітом (представник від Нью-Джерсі). Метою було зробити постійними різні обміни і деякі інформаційні програми. Закон регулює механізми пропагандистської діяльності всередині і за межами країни. Але законопроект було відхилено, тому в 1947 році сенатор Мундт знову подав законопроект до Сенату. Заявлена мета у заново поданому документі полягала не у скороченні загальної інформаційної діяльності Сполучених Штатів, а в підвищенні якості та обсягу державного управління.

Основним виконавцем положень закону було призначено створене в 1953 році Інформаційне агентство США (1953-1999 рр.), що регулювало і спрямовувало діяльність підлеглих йому засобів масової інформації – таких як «Голос Америки» і створеного згодом «Радіо Свобода». Закон було прийнято з метою заснування статутного інформаційного агентства для «сприяння кращому розумінню Сполучених Штатів в інших країнах та посилення взаєморозуміння» між американцями та іноземцями. Тож бачимо, що основне призначення закону та Інформаційного агентства США мали чітку спрямованість на реалізацію саме культурної дипломатії.

Наступний законодавчий акт від 1956 року мав назву «Про основні повноваження Державного департаменту». Цей законопроект встановлював посади шести заступників Державного секретаря Державного департаменту США і передбачав наявності заступника Державного секретаря з питань публічної дипломатії та зв'язків з громадськістю [8].

Ще один закон, який регулює здійснення заходів культурної дипломатії – це Закон про взаємну освіту і культурний обмін (Закон Фулбрайта-Хейса). Його було прийнято у 1961 році з метою підвищення взаєморозуміння між жителями США та жителями інших країн за допомогою освітніх та культурних обмінів. У преамбулі до 22 розділу закону зазначено, що основні цілі цього документу наступні. По-перше, надати можливість уряду Сполучених Штатів зміцнити взаєморозуміння між народами Сполучених Штатів та народами інших країн за допомогою освітнього і культурного обміну. По-друге, зміцнювати зв'язки, які об'єднуюватимуть США з іншими країнами, демонструючи освітні та культурні інтереси, досягнення громадян Сполучених Штатів та інших країн, а також внесок у мирне і більш плідне співробітництво людей в усьому світі. По-третє, сприяти міжнародному співробітництву з метою розвитку освіти та культури; і, таким чином, сприяти розвитку дружніх відносин [5].

Тож, цим законом було запроваджено створення у Сполучених Штатах та за кордоном центрів культурно-технічних обмінів для сприяння кращим відносинам та взаєморозуміння між США та іншими країнами шляхом

спільного навчання та досліджень; заохоченням і підтримкою медичних, наукових, культурних та освітніх досліджень і розробок; обмінами та візитами між представниками із США та інших країн, а саме вчених, науковців, керівників та інших експертів у галузі культури, освіти, мистецтва, екології та управління навколишнім середовищем тощо.

Закон також не обійшов стороною й тему релігії, адже запровадив сприяння повазі та гарантії релігійної свободи за кордоном, шляхом обмінів та візитів між Сполученими Штатами та іншими країнами релігійних лідерів, науковців та релігійно-правових експертів у галузі релігійної свободи. Президент країни повинен забезпечити, щоб усі програми, які діють в рамках цього закону зберігали свій неполітичний характер і були збалансованими, тобто, відображали різноманітність американського політично-соціального та культурного життя. Передбачалося, що Президент США повинен забезпечити, щоб академічні та культурні програми зберігали свою наукову доброчесність і відповідали найвищим стандартам академічної досконалості.

Четвертий останній акт, якому присвячено увагу у цій публікації, – це Закон про міжнародне мовлення від 1994 року, прийнятий сто третім Конгресом США. Цей закон об'єднав всі невійськові служби міжнародного мовлення уряду США в рамках Ради керуючих з мовлення (*Broadcasting Board of Governors – BBG*), а також створив Міжнародне бюро мовлення (*the International Broadcasting Bureau – IBB*). BBG – незалежне урядове агентство, створене для заміни Ради з міжнародного мовлення і консолідації мовлення «Голосу Америки». В цьому законі Президент призначає одного із членів правління Головою правління. Державний секретар також входить до складу ради. Крім об'єднання вже існуючих радіослужб (Радіо «Свобода», «Голос Америки», Радіо «Вільна Європа»), цей закон також започаткував створення *Radio Free Asia* (Радіо «Вільна Азія») – це радіослужба орієнтована на такі країни як Бірма, Китай, Камбоджа, Лаос, Північна Корея та В'єтнам. У 2002 році в закон було додане Радіо «Вільний Афганістан» [4].

У 1961 році в Державному департаменті створили Бюро з питань освіти та культури. Сферою діяльності Бюро є покращення взаєморозуміння між народом США та народами інших країн світу шляхом освітнього та культурного обміну. Бюро покликане дотримуватися принципів справедливості та рівноправ'я. Також, Бюро в своїй роботі звертає увагу і на соціальні групи, які зазвичай обділяють увагу, до прикладу жінки, етнічні меншини, люди з обмеженими можливостями.

Бюро відповідальне не тільки за поширення культурних надбань США у світі, а й за збереження історичних пам'яток, зокрема Координаційний комітет з питань культурної спадщини (*the Cultural Heritage Coordinating Committee – CHCC*) координує зусилля дипломатичних та правоохоронних органів для боротьби з торгівлею старожитностями, порушенням мережі торгівлі людьми та захистом від пограбування та знищення культурних цінностей у всьому світі. Державний департамент заснував CHCC у 2016 році відповідно до Закону про охорону та збереження міжнародних культурних цінностей [2]. У законопроекті

міститься заклик до президента (у той час Барак Обама) створити міжвідомчий координаційний комітет для «просування зусиль виконавчої влади щодо захисту та збереження міжнародних культурних цінностей, що перебувають під загрозою політичної нестабільності, збройного конфлікту, стихійних або інших лих» [7].

Ще одним схваленим документом, на який у своїй роботі спирається Бюро з освітніх та культурних справ є стратегія функціонування Бюро на 2018-2022 роки. Саме там зазначено п'ять основних пунктів роботи США у сфері культурної дипломатії:

(1) просування цілей американської зовнішньої політики за допомогою гнучких, доступних програм обміну;

(2) підвищення глобальної конкурентоспроможності американців;

(3) протидія дезінформації та радикалізації, сприяти критичному мисленню та медіаграмотності;

(4) зміцнення демократичних принципів, верховенства права, заохочення впливових громадянських сил, поліпшення розуміння американських цінностей;

(5) досягти більшої ефективності: оцінювати програми, розширювати використання віртуальних інструментів, інтегрувати віртуальні платформи та гнучкість за запитом у розробку програм, розширити співпрацю з американськими та іноземними випускниками, підвищити точність звітування за допомогою системи управління знаннями, захист здоров'я, безпеки та добробуту учасників обміну [3].

Таким чином, можна побачити, що започаткування основних законодавчих норм, які прямо чи опосередковано регулювали та регулюють культурну дипломатію у США відбулося після Другої світової війни. Ймовірно, що це пов'язано з двома основними причинами. По-перше, це відмова США від політики ізоляціонізму та вихід на міжнародну арену за межами Західної півкулі. По-друге, це було зумовлено початком протистояння з СРСР (відоме як Холодна війна), однією з важливих вимірів якого було ідеологічне протиборство, яке реалізовувалося саме через культуру. Упродовж усієї другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. приймалися нові законодавчі акти, спрямовані на удосконалення механізмів реалізації культурної дипломатії. Основним акцентом діяльності американських дипломатичних представництв, спеціальних бюро та комітетів, окремих центрів культурно-технічного обмінів та інформації у реалізації культурної дипломатії було поширення культури США та культурні обміни з іншими країнами.

Список використаних джерел:

1. Культурна дипломатія.	<i>Bikinedia.</i>	URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Культурна_дипломатія		
2. Bureau of Educational and Cultural Affairs. <i>Cultural Heritage Coordinating Committee.</i>		
URL: https://eca.state.gov/cultural-heritage-center/cultural-heritage-coordinating-committee .		
3. ECA Functional Bureau Strategy 2018-2022. <i>Bureau of Educational and Cultural Affairs.</i>		
URL: https://app.box.com/s/v1pff7mrtpok43mx1qjccunvvubzsijw .		

4. Foreign Relations and Intercourse Chapter 71. *United States International Broadcasting*. 2010.
URL: <https://web.archive.org/web/20110203170104/http://uscode.house.gov/download/pls/22C71.txt>.
5. Fulbright-Hays Act 1961. URL: <https://www2.ed.gov/about/offices/list/ope/iegps/fulbrighthaysact.pdf>.
6. History and Mission of ECA. URL: <https://eca.state.gov/about-bureau/history-and-mission-eca>.
7. Protect and Preserve International Cultural Property Act. URL: <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/house-bill/1493>.
8. State Department Basic Authorities Act of 1956. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-1088/pdf/COMPS-1088.pdf>.

Dorosh Yulia, the Fourth-year Student, Study Program «Regional Studies», Faculty of Law and International Relations, Borys Grinchenko Kyiv University.

Bessonova Maryna, Candidate of Sciences (PhD) in History, Docent, Associate Professor of the Chair of International Relations and International Law, Faculty of Law and International Relations, Borys Grinchenko Kyiv University.

LEGISLATIVE REGULATION OF CULTURAL DIPLOMACY IN THE UNITED STATES

НАШІ АВТОРИ

Молоді науковці

Гаценко Анастасія – студентка 4 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Главак Анна – студентка 4 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Добридень Альона – студентка 1 курсу магістратури, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Дорош Юлія – студентка 4 курсу, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Кирилюк Андрій – студент 1 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Ковальська Тетяна – студентка 3 курсу, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Ковальчук Анна – студентка 4 курсу, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Корженівська Вікторія – студентка 3 курсу, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Лозицька Марія Миколаївна – студентка 3 курсу, освітня програма «Міжнародне право», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Магеррамова Еліна – студентка 1 курсу магістратури, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Мачуська Анастасія – студентка 2 курсу магістратури, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет Бориса Грінченка.

Мороховець Анастасія – студентка 3 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університету імені Бориса Грінченка.

Ніколаєнко Маргарита – студентка 1 курсу магістратури, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Нуждова Вікторія – студентка 2 курсу магістратури, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет Бориса Грінченка.

Пигуль Крістіна – студентка 2 курсу магістратури, освітня програма «Регіональні студії», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Піддобрівна Марія – студентка 3 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Сірко Вероніка-Марія – студентка 1 курсу магістратури, освітня програма «Медіакомунікації», Інститут журналістики, Київський університет імені Бориса Грінченка; випускниця бакалаврської програми «Суспільні комунікації» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Соколовська Олександра – студентка 3 курсу, освітня програма «Міжнародне право», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Хомутська Вікторія – студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Економіка», Факультет «Управління персоналом та економіка праці», Національна академія державного управління при Президентові України; випускниця бакалаврської програми «Суспільні комунікації» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Чабанюк Тетяна – студентка 1 курсу магістратури, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Черевичний Богдан – студент 4 курсу, освітня програма «Суспільні комунікації», Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Викладачі

Бессонова Марина – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Брайчевська Олена – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Братко Ірина – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Вдовиченко Вікторія – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Ворошилова Інна – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Грицяк Ігор – кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, декан Факультету права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Жалоба Ігор – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Ілюк Тетяна – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Лісовська Мирослава – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Мельник Ганна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Пістракевич Олена – кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Слюсаренко Ірина – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Тимченко Ліліана – кандидат юридичних наук, доктор права, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права, Факультет права та міжнародних відносин, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Наукове видання

МІЖНАРОДНІ СТУДІЇ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ

Електронне видання

Упорядники: *Ворошилова І. В., Люк Т. В.*